

AVRUPA BİRLİĞİ VE ULUSLARARASI İLİŞKİLER ENSTİTÜSÜ TEZ ve PROJELERİN YAZIMINDA KULLANILACAK CMOS (*CHICAGO MANUAL OF STYLE*) KURALLARI

Başkent Üniversitesi Enstitüleri Tez Yazım Kuralları Kitapçığında belirtildiği üzere tez metni içerisinde kaynaklara yapılacak atıflar ve “**KAYNAKLAR**” bölümünün yazımı Enstitülerin verili yazım biçimi listesinden seçecekleri bir tanesiyle sınırlandırılabilir ve Enstitüler tarafından yazım biçimlerinin kullanımları üzerinde değişiklikler tanımlanabilir. Elinizdeki bu metin de bu amaç doğrultusunda hazırlanmıştır ve Avrupa Birliği ve Uluslararası İlişkiler (ABU) Enstitüsünün tüm tez ve dönem projelerinde kullanılmasını talep ettiği yazım biçimi kurallarını belirlemektedir.

Enstitü bünyesindeki tüm tezlerin ve dönem projelerinin kullanması gereken yazım biçimi **CMOS** (*Chicago Manual of Style*)’dur. Tüm tez/proje yazımı sırasında **sadece** CMOS kullanılmalı; Tez Yazım Kuralları Kitapçığında da belirtildiği üzere, karma biçim kullanımı (hem APA hem CMOS gibi) kesinlikle yapılmamalıdır.

Aşağıda hem metin içerisindeki atıfların hem de atıf yapılan eserlerin Kaynaklar bölümünde nasıl gösterilmesi gerektiğine dair kurallar verilmektedir. Bunun öncesinde vurgulamak isteriz ki kurallara uygun bir şekilde atıf vermek akademik etiğin en temel unsurudur. Bir kaynaktan yararlanıp, ona atıfta bulunmamak (**intihal**) çok ciddi bir akademik **suçtur**. İntihali yapan açısından, diğerlerinin gözünde akademik ahlakın yitirilmiş olmasının ötesinde, son derece ciddi cezai sonuçları da bulunmaktadır. Enstitü intihalle karşı karşıya kaldığı durumlarda Başkent Üniversitesi’nin Disiplin Yönergesinde belirtilen cezai süreçleri işletecektir. İntihal ve sonuçlarıyla ilgili olarak bilgilenmek öğrencilerin sorumluluğundadır. Başkent Üniversitesinin ilgili kuralları için yönetmeliklerin bulunduğu web sayfasına şu linkten erişilebilir: <https://www.baskent.edu.tr/tr/icerik/ogrenci/mevzuat/85>

1. Metin içi Referans Gösterme: Dipnotlar

Tüm yüksek lisans ve doktora tezleri ile dönem projelerinde CMOS biçimine göre metin içerisindeki tüm atıflar **dipnot** olarak verilir. Metin içerisinde dipnotlarda verilen bütün bu atıflar tezin/projenin sonunda yer alacak Kaynaklar bölümünde listelenir.

Tez ve projelerde dipnotlar sadece atıfta bulunmak için kullanılmaz, metin içinde yer verilemeyen alıntılar, metinde geçen bir kişiye, kavrama ve olaya ilişkin kısa açıklamalar için de kullanılabilir.

Tezlerdeki tüm dipnotların uyması gereken biçimsel özellikler için Başkent Üniversitesi Enstitüleri Tez Yazım Kuralları Kitapçığında belirtilen kurallar dikkate alınmalıdır. Buna göre, dipnotlar 10 punto ile (bakınız Kitapçık, sf. 5) ve tek satır aralıkla yazılmalıdır (bakınız Kitapçık, sf. 6). Dipnotlara birbirini izleyen numaralar verilir.

Metin içerisinde bir kaynağa **ilk kez atıf yaparken** tam (**uzun**) referans bilgileri verilmeli, aynı esere **sonraki her atıfta** ise **kısaltılmış not** kullanılmalıdır. Aşağıda kısaltılmış referans bilgilerinin nasıl verilmesi gerektiği de her kaynak türü için verilmiştir.

Burada dikkat edilmesi gereken nokta, tezin **her bölümünün birbirinden bağımsız olduğudur**. Dolayısıyla, örneğin birinci bölümde tam künyesi verilen bir kaynağa, ikinci, üçüncü ve diğer bölümlerde atıfta bulunuluyorsa, bu kaynağa ilk atıf olarak değerlendirilmeli ve her bölümdeki ilk atıf yapılırken tam (uzun) referans bilgileri verilmelidir.

Peş peşe verilen iki atıf eğer **aynı** esere verilen atıflarsa, ikincisindeki atıf “Age.” kısaltması kullanılarak dipnotta¹ gösterildiği gibi yapılmalıdır.

Atıfta bulunulan eserin **üçten fazla yazarı varsa** sadece ilk yazarın adı soyadı yazıldıktan sonra “vd.” kısaltması kullanılır.

Eğer atıf verilen bir eserin **yayın tarihi belli değilse** “t.y”; **yayın evi belli değilse** “y.y.” kısaltmaları atıf biçimine göre bu bilgilerin yer alması gereken yerlere yazılır.

Aşağıda, metin içerisinde atıf yapılırken hangi kaynak türüne hangi biçim kurallarının kullanılacağı gösterilmektedir.² Burada belirtilmeyen bir kaynak çeşidinin yazımı için CMOS’un ikinci dipnotta verilen web sayfasındaki bilgilerden yararlanabilirsiniz.

Kitap³

Yazarın Adı Soyadı, *Kitabın Başlığı* (Yayın Yeri: Yayın Evi, Yayın Yılı), sayfa-numarası.

Kısaltılmış not:⁴ Yazarın Soyadı, *Kitabın Başlığı* (kısaltılmış), sayfa numarası

Çeviri kitap⁵

Yazarın Adı Soyadı, *Kitabın Başlığı*, çev. Çevirmenin Adı Soyadı (Yayın Yeri: Yayın Evi, Yayın Yılı), sayfa-numarası.

Kısaltılmış not: Yazarın Soyadı, *Kitabın Başlığı* (kısaltılmış), sayfa numarası

E-kitap (E-book)⁶

Yazarın Adı Soyadı, *Kitabın Başlığı* (Yayın Yeri: Yayın Evi, Yayın Yılı), sayfa-numarası (belirli bir sayfa numarası yoksa: bölüm başlığı ya da bölüm numarası vb.), URL ya da kitabın bulunduğu veritabanı.

¹ Age. s. 45.

² Buradaki kurallar Chicago Manual of Style’in (CMOS) web sayfasından alınmıştır: “Notes and Bibliography: Sample Citations”, Chicago Manual of Style, erişim 9 Eylül 2019, https://www.chicagomanualofstyle.org/tools_citationguide/citation-guide-1.html Bazı kaynaklar için Enstitünün beklentileri doğrultusunda değişiklikler yapılmıştır.

³ John Gray, *Enlightenment’s Wake: Politics and Culture at the Close of the Modern Age* (London: Routledge, 1995), 21-23.

⁴ Gray, *Enlightenment’s Wake*, 27.

⁵ Alex Boraine, *Hakikat ve Uzlaşma Komisyonu: Güney Afrika Deneyimi*, çev. Aylin Kürkcü (İstanbul: Aram, 2005), 51.

⁶ Jane Austen, *Pride and Prejudice* (New York: Penguin Classics, 2007), bölüm 3, Kindle

Kısaltılmış not:⁷ Yazarın Soyadı, *Kitabın Başlığı* (kısaltılmış), sayfa numarası/bölüm numarası

Derleme kitapta bölüm⁸

Yazarın Adı Soyadı, “Bölümün Başlığı,” içinde *Kitabın Başlığı*, der. kitabın derleyeninin Adı Soyadı (Yayın Yeri: Yayın Evi, Yayın Yılı), sayfa-numarası.

Kısaltılmış not:⁹ Yazarın Soyadı, “Bölümün kısaltılmış Başlığı,” sayfa numarası.

Akademik dergide makale¹⁰

Yazarın Adı Soyadı, “Makalenin Başlığı,” *Derginin Adı* cildi/yılı, sayısı (yayınlandığı yıl): sayfa numarası.

* Bazı dergiler cilt/yıl sayısı kullanmaz, bu durumda sadece derginin sayısı yazılmalıdır

Kısaltılmış not:¹¹ Yazarın Soyadı, “Makalenin kısaltılmış Başlığı,” sayfa numarası.

Gazete haberi, köşe yazıları veya benzer kaynaklardaki (magazin, bloglar vs. ...) yazılar¹²

Yazarın Adı Soyadı, “Makalenin Başlığı,” *Gazetenin Adı*, gün, ay, yıl olarak tarihi.

* Eğer online erişilen bir yazıysa¹³: Yazarın Adı Soyadı, “Makalenin Başlığı,” *Gazetenin Adı*, gün ay, yıl, URL ya da veritabanı, erişim tarihi: gün, ay, yıl.

* Eğer gazete haberinin yazarı belli değilse:¹⁴ “Makalenin Başlığı,” *Gazetenin Adı*, gün ay, yıl (Online kaynağa URL ya da veritabanı, erişim tarihi: gün, ay, yıl.).

Kısaltılmış not:¹⁵ Yazarın Soyadı, “Makalenin kısaltılmış Başlığı,”

Röportajlar/Söyleşiler¹⁶

Görüşülen kişinin Adı Soyadı, “Makalenin Başlığı,” röportajı yapan Adı Soyadı. Yayınlandığı mecraya, Gün ay, yıl. ses kaydı, dakika:saniye. URL

⁷ Austen, *Pride and Prejudice*, bölüm 3

⁸ Seyla Benhabib, “Models of Public Space: Hannah Arendt, Liberal Tradition and Jürgen Habermas,” içinde *Habermas and the Public Sphere*, der. Craig Colhoun (Massachusetts: The MIT Press, 1992), 82-83.

⁹ Benhabib, “Models of Public Space,” 77.

¹⁰ Philippe C. Schmitter ve Terry Lynn Karl, “What democracy is... and is not,” *Journal of Democracy* 2, 3 (1991): 77.

¹¹ Schmitter ve Karl, ““What democracy is...,” 75.

¹² Hilal Köylü, “Rektörlerden AKP İsyanı,” *Radikal*, 21 Aralık 2002.

¹³ Ruken Tuncel, “Suriyelilerin Geri Gönderilmesi Hukuk Dışı,” *Bianet*, 22 Temmuz 2019,

<https://m.bianet.org/bianet/goc/210751-suriyelilerin-geri-gonderilmesi-hukuk-disi>, erişim tarihi: 25.09.2019

¹⁴ “GATA Açılışında Laiklik Uyarısı,” *Radikal*, 2 Ekim 2001.

¹⁵ Köylü, “AKP İsyanı,”

¹⁶ Kory Stamper, “From ‘F-Bomb’ to ‘Photobomb,’ How the Dictionary Keeps Up with English,” röportajı yapan Terry Gross, *Fresh Air*, NPR, 19 Nisan, 2017, (varsa) ses kaydı, 35:25, <http://www.npr.org/2017/04/19/524618639/from-f-bomb-to-photobomb-how-the-dictionary-keeps-up-with-english>.

Kısaltılmış versiyon:¹⁷ Görüşülen kişinin Soyadı, röportaj/söyleşi

Konferans tebliği;¹⁸

Tebliği verenin Adı Soyadı, “Tebliğin Başlığı,” *Tebliğin Sunulduğu Kongre*, Kongrenin düzenlendiği Kurum, Şehir, Gün Ay, Yıl.

Kısaltılmış versiyon:¹⁹ Tebliği verenin Soyadı, “Makalenin kısaltılmış Başlığı,” *Tebliğin Sunulduğu Kongrenin Kısaltılmış adı*

Doktora veya MA tezi²⁰

Yazarın Adı Soyadı, “Tezin Başlığı,” (Doktora tezi/Master tezi, Üniversitenin Adı, Enstitünün adı, yıl), sayfa numarası.

Kısaltılmış versiyon:²¹ Yazarın Soyadı, “Tezin kısaltılmış Başlığı,” sayfa-numarası.

Kitap İncelemesi²²

Yazarın Adı Soyadı, “Makalenin Başlığı,” İncelenen Kitabın Başlığı kitap incelemesi, Kitabın Yazarı, *İncelemenin yayınlandığı Dergi*, cildi, sayısı (yılı): sayfa numarası.

Yazarın Adı Soyadı, “Makalenin Başlığı,” İncelenen Kitabın Başlığı kitap incelemesi, Kitabın Yazarı, *Gazetenin/magazinin Adı*, gün ay, yıl (Online kaynaksa URL ya da veritabanı)

Kısaltılmış versiyon: Yazarın Soyadı, “Makalenin Kısa Başlığı”²³

Websayfası içeriği²⁴

“Sayfanın Başlığı,” sayfanın ait olduğu Kurum, erişim gün ay, yıl, URL

Kısaltılmış versiyon:²⁵ “Sayfanın kısaltılmış başlığı.”

Kişisel İletişim/görüşme²⁶

Yüz yüze görüşülen kişinin Adı Soyadı, yüz yüze görüşme, görüşme yeri (şehir), gün ay, yıl.

¹⁷ Stamper, röportaj

¹⁸ Menderes Çınar, “Milli Görüş Hareketi: Süreklilik ve Değişim,” 7. *Sosyal Bilimler Kongresi*, ODTÜ, Ankara, 21-23 Kasım 2001.

¹⁹ Çınar, “Milli Görüş Hareketi,” 7. *Sosyal Bilimler Kongresi*.

²⁰ Süleyman Sezgin Mercan, “Avrupa Dış Politikası: İsrail-Filistin Çatışması Örnek Olayı,” (Master Tezi, Başkent Üniversitesi, Avrupa Birliği ve Uluslararası İlişkiler Enstitüsü, 2007), 79-80.

²¹ Mercan, “Avrupa Dış Politikası,” 50.

²² Eric J. Hobsbawm, “Hannah Arendt, “on revolution,”” On Revolution kitap incelemesi, Hannah Arendt, *History and Theory*, 4,2 (1965): 253

²³ Hobsbawm, “Hanna Arendt”.

²⁴ “UNHCR in Turkey ‘Facts & Figures’,” UNHCR, erişim 16 Eylül, 2019, <https://www.unhcr.org/tr/en/unhcr-in-turkey-facts-figures>

²⁵ “UNHCR in Turkey”

²⁶ Süleyman Demirel, yüz yüze görüşme, Ankara, 16 Eylül, 2019

(Yüz yüze yapılmayan görüşmeler) Görüşülen kişinin Adı Soyadı, görüşme biçimi (eposta, facebook mesajı vb.) gün ay, yıl.

* Kişisel görüşmeler nadiren Kaynaklar bölümünde gösterilir. Bu nedenle Enstitüdeki tezlerde bu atıfların Kaynaklar bölümüne eklenmesi gerekli değildir.

* Tez araştırması derinlemesine görüşme ve benzeri kişisel görüşme tekniklerine dayanıyorsa bu görüşmelerin metin içerisinde başka ne şekilde aktarılacağına dair kurallar için tez danışmanı ile ortak karar verilerek, metodolojiye ve etik kurallara uygun ayrı bir format da belirlenebilir: Danışmanın da onayı doğrultusunda tezin ilgili (örneğin, Metodoloji) bölümünde görüşmelerin yeri zamanı ve diğer nitelikleri belirtilmelidir. Görüşmelerin içeriğinin kullanıldığı analiz yapılan kısımlarda etik kurallara uygun bir şekilde (örneğin kişi ve kurum anonimleştirilmesi yapılarak) görüşmelerden aktarım yapılmalıdır ve yine aktarımlar danışmanın uygun göreceği belirli bir sistematik içerisinde verilmelidir. Danışman uygun gördüğü takdirde görüşülen kişilerin ve kurumların (anonimleştirilmiş veya açık isimleri) ayrı bir EK’te belirtilebilir.

2. Kaynaklar Bölümünde Referans Gösterme

Kaynaklar bölümünde metin içerisinde atıfta bulunulan tüm eserler yazarlarının soyadlarının alfabetik sırasına göre listelenir. Eğer bir yazarın birden fazla eserine atıf yapılmışsa, en yakın tarihli olan eser en üstte yer alır. Kaynaklar bölümü, Tez Yazım Kuralları Kitapçığında da belirtildiği gibi 1,5 satır aralığı ile yazılmalı, ardışık iki kaynak arasında 1 satır boşluk olmalıdır. Her kaynağın ikinci ve sonraki satırları soldan 1,5 santim içeride başlamalıdır. Kaynaklar bölümünün yazımında uyulması gereken biçim kuralları için CMOS kullanılacaktır.²⁷ Yukarıda metin içinde atıf verilen eserlere örneklerinin Kaynaklar bölümünde nasıl gösterileceği aşağıda verilmektedir.

Austen, Jane *Pride and Prejudice*. New York: Penguin Classics, 2007. Kindle (*E-kitap (E-book)*)

Benhabib, Seyla. “Models of Public Space: Hannah Arendt, Liberal Tradition and Jürgen Habermas.” İçinde *Habermas and the Public Sphere*, der. Craig Colhoun, 73-98. Massachusetts: The MIT Press, 1992. (*Derleme kitapta bölüm*)

Boraine, Alex *Hakikat ve Uzlaşma Komisyonu: Güney Afrika Deneyimi*. Çev. Aylin Kürkçü. İstanbul: Aram, 2005. (*Çeviri kitap*)

²⁷ Buradaki kurallar Chicago Manual of Style’in (CMOS) web sayfasından alınmıştır: “Notes and Bibliography: Sample Citations”, Chicago Manual of Style, erişim 9 Eylül 2019, https://www.chicagomanualofstyle.org/tools_citationguide/citation-guide-1.html Bazı kaynaklar için Enstitünün beklentileri doğrultusunda değişiklikler yapılmıştır.

- Çınar, Menderes. "Milli Görüş Hareketi: Süreklilik ve Değişim." 7. Sosyal Bilimler Kongresi. ODTÜ, Ankara, 21-23 Kasım 2001. (Konferans tebliği)
- Gray, John. *Enlightenment's Wake: Politics and Culture at the Close of the Modern Age*. London: Routledge, 1995. (Kitap)
- Hobsbawm, Eric J. "Hannah Arendt, "on revolution"." On Revolution kitap incelemesi, Hannah Arendt. History and Theory, 4, no.2, 1965. (Kitap İncelemesi)
- Köylü, Hilal. "Rektörlerden AKP İsyanı." *Radikal*, 21 Aralık 2002. (Gazete haberi, köşe yazıları ve benzeri)
- Mercan, Süleyman Sezgin. "Avrupa Dış Politikası: İsrail-Filistin Çatışması Örnek Olayı." Tezi, Başkent Üniversitesi, Avrupa Birliği ve Uluslararası İlişkiler Enstitüsü, 2007. (Doktora veya MA tezi)
- Radikal. "GATA Açılışında Laiklik Uyarısı," 2 Ekim 2001. (Gazete haberi, köşe yazıları ve benzeri)
- Schmitter, Philippe C. ve Terry Lynn Karl. "What democracy is... and is not." *Journal of Democracy* 2, 3 (1991): 75-88. (Akademik dergide makale)
- Stamper, Kory. "From 'F-Bomb' to 'Photobomb,' How the Dictionary Keeps Up with English." Röportajı yapan Terry Gross. *Fresh Air*, NPR, 19 Nisan, 2017, ses kaydı, 35:25. <http://www.npr.org/2017/04/19/524618639/from-f-bomb-to-photobomb-how-the-dictionary-keeps-up-with-english>. (Röportajlar/Söyleşiler)
- Tuncel, Ruken. "Suriyelilerin Geri Gönderilmesi Hukuk Dışı." *Bianet*, 22 Temmuz 2019, <https://m.bianet.org/bianet/goc/210751-suriyelilerin-geri-gonderilmesi-hukuk-disi>. Erişim tarihi: 25.09.2019. (Gazete haberi, köşe yazıları ve benzeri)
- UNHCR. "UNHCR in Turkey 'Facts & Figures'." Erişim 16 Eylül, 2019, <https://www.unhcr.org/tr/en/unhcr-in-turkey-facts-figures> (Websayfası içeriği)